

en Overvægt, som jeg tror ikke har været paatænkt, og som efter min Formening heller ikke vilde være ønskelig. Naar jeg siger, at den ikke vilde være ønskelig, da sigter jeg der ved ikke blot til min egen individuelle Opfattelse af disse Forhold, men jeg sigter tillige til den Opfattelse, der dog synes mig endnu at være den herskende i den største Del af Europa. Det forekommer mig at være af Bigtighed, at den Uddannelse, som de Studerende her i Landet modtage, bliver indrettet paa en saadan Maade, at deres Dannelse ogsaa overfor Udlandet kan ventes betragtet som staaende paa et nogenslunde lige Trin med den tilsvarende akademiske Dannelse, der ibrigt er den gængse i den civiliserede Verden. Dette er et Punkt, der for mig er af en meget stor Bigtighed, og jeg er idetmindste ikke ganske uden Betænkelighed ogsaa i saa Henseende ved det Forslag, der er blevet forelagt af den høitærede Minister, naaget jeg gjentagende maa erkjende, at, hvis en Tvedeling overhovedet skal indføres, saa er den dert gjenneført med stor Moderation og med megen Omfigt. — Jeg skal ibrigt ikke komme nærmere ind paa denne Sag og paa dens Enkeltheder. Det er kun nogle enkelte Antydninger, som jeg har ønsket at fremsætte, men det er Antydninger, som jeg har anset det for nødvendigt fra mit Standpunkt at fremskomme med. Det vil jo af dem ses, at jeg ikke vil kunne slutte mig til det Ønske, der blev udtalt af den høitærede Minister, at denne Sag maatte gaa igjennem her i Thinget uden nogen næiere Behandling, idet man blot skulde overlade til den høitærede Minister videre at fremme samme. I en vis Forstand veed jeg, efter hvad jeg har anført, vel Intet bedre end at overlade Sagen til ham, nemlig hvis han vil paatage sig selv at udføre det Fornødne ad administrativt Veie, hvad jeg, som sagt, tror, at han idetmindste indtil en vis Grad kan gjøre. Hvis han imidlertid ikke vil dette, men vil, at Sagen skal gjenneføres med Lovgivningsmagtens Samtykke, da forekommer det mig ogsaa at være i sin Orden, at den bliver undergivet en alvorlig og omhyggelig Drøftelse i Forsamlingen, hvad jeg tror, at den vel vilde egne sig til.

Madvig: Der er flere Omstændigheder, der kunde gjøre mig det ønskeligt enten ganske at holde mig udenfor denne Sags Forhandling eller i det Ringeste længe at holde mig tilbage, og det Sidste havde jeg tænkt paa at gjøre; men, idet jeg erkjendte, at det dog vel var min Pligt ikke at unddrage mig for at give mit Bidrag til Sagens Forhandling, og idet jeg troede, at der var en Forventning om, at jeg vilde tage Ordet, har jeg efter den Gang, som Diskussionen hidtil har taget, og efter den ringe Lyst, der har yttret sig til at deltage i den, anset det for min Pligt nu at tage Ordet. — Det vil ikke misfjendes, naar jeg tror at maatte begynde med en historisk Bemærkning. Det er en temmelig almindelig Mening, at jeg er den egentlige Ophavsmand til og Repræsentant for vor lærde Skoleundervisnings nuværende Ordning; det er ikke rigtigt. Den lærde Skoleundervisning, saaledes som den nu er ordnet, er i alt Væsentligt grundlagt ved en Forhandling, der fandt Sted under Ledelse af den forrige Direction for Universitetet og de lærde Skoler med Tilfaldelse af et Par Rectorer og 3 Professorer fra Kjøbenhavns Universitet, af hvilke jeg baade i Alder og i Indflydelse var den yngste og ringeste. Mine Kolleger vare — det var i Aaret 1844, og de Herrer ville vurdere Forholdene, som de vare dengang — Hans Christian Ørsted og Joachim Frederik Schouw. Begge disse Mænd havde dengang en mange Gange større Indflydelse end jeg; men jeg har deltaget alvorligt i Arbejdet, og jeg har havt den vanskelige og utaknemmelige Opgave at være Mægler mellem den forbigangne Tids og den nye Tids Krav, og denne Mægling har jeg lige fra den første Dag søgt at gjenneføre paa den bedste Maade. Man har stundom kaldt denne Ordning — og da glemte man, at den hidrører fra Ørsted og Schouw — tydsf eller tydsf forment. Der er et Træk i denne Ordning, som kan siges at være tydsf, og det er Henlæggelsen af Studentprøven til de lærde Skoler; men i alt Andet var den Ordning af det lærde Skolevæsen, der begyndte i 1845, en Modfætning til den tydske Retning, et Forskald herfra;